

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 13. oktober 2019

Kirkedag: 17.s.e.Trin/A

Tekst: Sl 19,2-7; Ef 4,1-6; Luk 14,1-11

Salmer:

SK: 747 * 392 * 334 * 609 * 387,2 * 381

LL: 747 * 392 * 609 * 381

I går morges, nej det er nok mere rigtigt at sige i går formiddag over morgenkaffen fortalte jeg lidt om, hvad vi havde lavet i konfirmandtimerne i denne uge. Ud af det fik vi en snak om teenagere og det at få dem til at rydde op og gøre rent på deres værelser. Nu er det længe siden, vi har haft teenagere i huset; men jeg kan forstå på konfirmanderne, at forældre har stadig en udfordring i denne sammenhæng. I vores snak om dette sådan med lidt tilbageblik på os selv og sådan generelt om dette emne, og hvor meget tid og energi det meget nemt kan koste forældrene i kampen for at få teenagerne til at forstå dette, siger min kone så: Ja, man kan så nemt komme til at fokusere for fast på den ene ting, og imens så går livet bare forbi én. Det er ikke ordret citeret; men det er det, der var essensen af hendes udtalelse.

Hendes sætning sad i baghovedet på mig, da jeg en times tid senere gik ind på mit kontor for at skulle lave prædikenen til i dag. Mit kontor trænger også ret så meget til en oprydning – og jeg er endda nået ud over teenagealderen. Men jeg kunne jo godt finde min stol og de relevante materialer til dagens arbejde. Og da jeg som vanligt læser og beder over bibelteksterne og den forestående gudstjeneste, så hænger min kones ord stadig i baghovedet: Ja, man kan så nemt komme til at fokusere for fast på den ene ting, og imens så går livet bare forbi én.

Det blev indgangsvinklen for mig til dagens evangelietekst om Jesus på besøg hos farisæeren og de lovkyndige.

Noget af det, der ustandseligt er på færde mellem Jesus og det religiøse borgerskab, den religiøse elite, er forståelsen af loven. I sin koncentrerede udformning kender vi den i De ti Bud. Men både i Det gamle Testamente, som var Jesu samtids bibel, og i den folkelige og religiøse kultur var der en stor tradition med en masse detaljerede beskrivelser af, hvordan loven skulle forstås og leves ud. Fuldstændig som vi kender det i dag. Den egentlige lovtekst er faktisk ofte kort og præcis; men cirkulæret for, hvordan loven skal udmøntes, forstås og eventuelle sanktioner for overtrædelse, det fylder bare helt vildt. Og sådan var det også på Jesu tid. Så rigtig meget af livet, og fordi liv og tro, altså kultur og religion, var fuldstændig viklet ind i hinanden som hinandens forudsætning og udfoldelse, så handlede rigtig meget liv om: Hvad siger loven? Og i bund og grund ligger der i det spørgsmål: Hvad siger Gud? – i og med, at Gud er lovens giver.

Vi har i dag skilt tingene ad. Der er ingen af os, der finder noget som helst guddommeligt over dagens love og regler. Jeg tror ikke, der er nogle mennesker, der tænker, at det er ugudeligt at overtræde loven. Det er ulovligt. Meget langt hen ad vejen er det også rigtigt; men det har så også den bagside, at vi meget ofte så heller ikke tænker noget guddommeligt eller kristeligt perspektiv ind over vore handlinger i samfundet.

Men der er også sammenhænge, hvor vi tænker på, hvad Gud siger i loven. Hvis vi tænker på Bibelens tale om synd, hvis vi tænker på, at vi skal stå til regnskab for vore liv, så er der mange mennesker, der tænker på, hvad Gud har sagt som lov. Og det er faktisk helt naturligt. Eller jeg vil sige i denne

sammenhæng, det er syndigt naturligt. For vi spørger kun sådan, fordi vi kender til tilbøjeligheder til ikke at følge loven eller være ligegyldige overfor den. Vi kender nemlig godt til synd, selv om vi ikke bruger det ord om det. Så lad os bare sige, at det er naturligt at spørge efter, hvad loven siger. Fordi det er til at forholde sig til. Hvis det at gøre det godt og ordentligt som menneske, om det så er i forhold til den verdslige lovgivende myndighed eller en religiøs autoritet, hvis livet skal måles og reguleres, så er det tiltalende at forholde sig til loven. Du skal og du må ikke. Færdig – fat det dog.

Nu står Jesus så i farisæerens hus, hvor de holder øje med ham. Det er vi mennesker nemlig gode til, at holde øje med hinanden. Fy for den lede et selskab at være i, tror jeg også de andre synes. Det er dejligt at blive set; men det er ledt at blive holdt øje med. Det er helligdag. Og den dag er der love om. Du må blandt andet ikke arbejde. Nu står der så en syg mand. Og Jesus spørger ud i selskabet: Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej? Ja, helbredelse er jo et arbejde, bare spørg lægen eller sygeplejersken. Men det er jo også en barmhjertighedsgerning. Og man må vel godt være barmhjertig på en sabbat? Men, hvis nu barmhjertighedsgerningen indeholder en udførelse af et arbejde, hvad så? Hvad siger I – er Jesu spørgsmål til den religiøse elite, som går så højt op i at være rigtige – i hvert tilfælde i det ydre.

Og Jesus spidser situationen til – for ret beset – så kunne manden jo godt vente til næste dag, altså uden for sabbatten, med at blive helbredt. Det var jo ikke akut. Men, hvad så hvis en søn eller en okse falder i en brønd på en sabbat? Jesus spørger ikke til, hvad loven siger; han spørger til, hvad de vil gøre. Og de svarer ikke.

Hvad kan de svare? Vil de sige til sønnen, at de håber, han er god til at træde vande, indtil de næste dag kommer og trækker ham op. Det kan man så ikke sige til en okse. Og det er faktisk ikke så godt for brønden, hvis der skal ligge en druknet okse i den. Det er jo så heller ikke godt for oxen. Det er virkelig svært, hvis ikke loven har givet en anvisning. For det er den, de hænger fast i. Ja, men uanset, hvad vi gør, så går vi mod Guds bud, for vi må jo heller ikke undlade at hjælpe, men nu er det altså sabbat. De aner ikke, hvad de skal svare, ud fra loven, og fordi de er så frygtelig bange for at komme til at svare forkert, for Jesus er garanteret ikke den eneste, der bliver holdt øje med i selskabet.

Og nu skal vi have min kones sætning på banen igen: Vi kommer så nemt til at fokusere på den ene ting, og imens går livet forbi.

Jeg vil godt kæde alt dette sammen med Jesu ord, som er kulminationen af den næste hændelse, den med at udvælge sig de bedste pladser og vice versa. Jesus siger: ”For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.”

Dette er ikke bare Jesu måde at foregribe Jantelovens ord om ikke at tro, man er noget. Det handler om at tænke mere om sig selv end ret er. Det handler om at tænke mere om sig selv, end andre gør. Det handler om at tænke mere om sig selv, end Gud gør. Det handler om, at den som fokuserer på sig selv og på det ene, og i denne sammenhæng, at gøre, hvad der er det rigtige, når man nu er i et selskab, hvor der holdes øje med én, kommer til at opleve, at livet går forbi. Og det i sin mest katastrofale konsekvens.

Meget barskt bliver det udmalet for os i næste salmes 2. vers:

Adam, i Guds billed skabt,
var sin skabers næste,
Adam, i sig selv fortabt,
blind for eget bedste,
vendte ryggen til sin Gud,
styrtede af Eden ud,
raved til afgrunden.

Når vi fortages i vort eget billede, så blindes vi for vort eget bedste. Vi mister perspektivet, vi mister udsynet, vi fokuserer bare på os selv, og livet går forbi. Vi fortages i egen magt og ophøjelse; men det fører kun til ydmygelse og fortabelse, når det går op for os, at dét ene fokuspunkt, mig, er ikke livet, ikke livets billede. Og det hjælper heller ikke med den omvendte psykologi, at vi så bare skal optræde ydmygt for så at blive ophøjet. Det er jo også selvets fokus.

I næste salmes sidste vers, de sidste linier hedder det:

hver, som i hans barnedåb
dukker ned med tro og håb,
han sig selv fornedr.

Dét, livet, handler ikke om, og livet har ikke sit mål og sin mening i, hvad loven siger, hvad vi skal for at være rigtige og at kunne tåle at blive holdt øje med; livet handler ikke om, hvordan vi tager os ud i menneskers øjne. Livets mål og mening findes heller ikke i, hvad Gud måtte synes om os. Livets mål og mening findes i, *at* Gud synes om os. *At* vi i dåben har fået tilsagt syndernes forladelse, Helligåndens fylde, det evige liv, *fået* korsets mærke for ansigt og bryst som tegn på, at vi tilhører Jesus Kristus, den korsfæstede og opstandne. *At* vi i dåben er indesluttet i Guds herlighed og liv, i Guds billede.

Den som stiller sig tilfreds med det, som har sin dåbs nåde som udgangspunkt og mål for livet, *givet*, ikke fortjent, har ydmyget sig, fornedret sig, eller sagt med andre ord: stillet sig det rigtige sted. Stillet sig dér, hvor den sande ophøjelse er, som det også hedder i næste salme. Stillet sig dér, hvor livet med Gud og hinanden ikke handler så meget om *hvad* eller *hvorfor* eller *hvordan*; men handler om *at* og om *at være*.

Det er dér, hvor livet bliver ophøjet til så meget mere i erkendelsen af, at vi har

én Gud, til hvem vi skue,
 én tro, ét håb, én trøst...
 én frelsens, nådens kyst...
 én udgang af al trængsel,
 ét liv i Jesus Krist!

Og så kommer det i sidste vers, som så også er de sidste ord i gudstjenesten i dag:

Så gå vi med hverandre
 den store pilgrimsgang.
 Til Golgata vi vandre
 i ånd, med bøn og sang.
 Fra kors, fra grav vi stige
 med salig lov og pris
 til den Opstandnes rige,
 til frelsens Paradis.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.